

פרשת נח

כניסת שבת: 17:56
צאת השבת: 18:48
רבנו תם: 19:26
אופק תל אביב
ג חשון התשפ"א

"עטרת מרדכי אליהו" בית תורה וחסד

*** בית מדרש יום (לרבנות ודיינות), ערב ואשמורת * אזכרות * לימוד משניות והזוהר הקדוש לעילוי נשמת הנפטרים * הלוקת תלושי מזון לזנזקים * שיעורי תורה לקהילה * עלון שבועי. על שם ועילוי נשמת מו"ר מרן הראש"צ המקובל האלקי הגה"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל זיע"א לעילוי נשמת הצדיקים הקדושים: רבי יעקב, רבי ישראל, רבי מאיר ורבי אצער למשפחת אביהצירא זיע"א**

מעלת התפילה על הכלל

עשה לך תיבת עצי גפר, קנים תעשה את התיבה, וכפרת אותה מבית ומחוץ בכופר (ו', י"ד)

"עשה לך תיבת-הרבה רווח והצלח לפניו ולמה הטריחו בבניין זה? כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה מאה ועשרים שנה ושואלים אותו: מה זאת לך, הוא אומר להם: עתיד הקב"ה להביא מבול לעולם אולי ישבו. (רש"י בשם הגמרא סנהדרין כ"ח ע"ב).

במשך מאה ועשרים שנה מתרה נח בבני דורו ומודיע להם שעתיד הקב"ה להוריד מבול לעולם.

היה זה ניסיון לא קל עבור נח להסביר לבני דורו שגשם חזק ימוטט בניינים גבוהים ואיתנים, ואילו הוא ישרוד בתיבה פשוטה של עץ. את האיום הזה השמע נח לא יום ולא חודש, אלא עשרות שנים היה נוח ללעג ולקלס לבני דורו, עד כדי כך שהיה צריך הקב"ה להעמיד דובים ואריות מסביב לנח שישמרו עליו שלא יאונה לו כל רע. ואכן התורה משבחת אותו על כך, כמו שכתוב (ו', כ"ג): "ויעש נח ככל אשר ציווה אותו אלוקים."

על אף כל זאת קוראים אנו בהפטרה את דברי הנביא ישעיה, המזכיר את נוח לגנאי. הנביא מכנה את המבול: "מי נח" (ישעיה נ"ד, ט) –משמע, שבעטיו של נח בא המבול.

והדברים צריכים ביאור: מה גנאי מצא הנביא בנח?

ההסבר הוא שהייתה טענה על נח: כל כל כך הרבה שנים היה הוא מזהיר את בני דורו שעתידי הקב"ה להביא מבול לעולם, וכל אותו הזמן לא עמד להתפלל עליהם! היה לו לנהוג כמו אברהם אבינו, שעמד להתפלל על סדום שלא תיהפך, אולי יימצאו בה עשרה צדיקים, זאת למרות שהייתה סדום קשה מאוד בעיני המקום.

ביותר גדלה הטענה על נח, שכן בדורו היו אשתו, בין נשי בניו, ועוד כמה צדיקים שבזכותם יכול היה להתחנן לקב"ה שלא יהיה מבול לעולם. בסדום לא היה אפילו צדיק אחד ובכל זאת עמד אברהם וניסה בכל כוחו לבטל את הגזירה. (בזוהר הקדוש כתוב שאברהם אבינו התפלל כדי להציל את כל העולם עד סוף כל הדורות, שכן הוציא מהקב"ה הבטחה שאפילו אם יש רק עשרה צדיקים בעולם הם מסוגלים להציל את כל בני דורם. כך גם אם יש רק בית כנסת אחד בלבד שבו מתפללים במניין, הם מגנים ומצילים את כל בני אותה העיר ואותה הארץ).

מה גדולה היא מעלת התפילה. ראוי לכל אדם להתפלל על בני דורו שהקב"ה יזכה אותם לחזור לדרך התורה. בדבר הזה נבדק באומנות אבותינו, ובזכות זה יינצל הדור כולו מכל רע.

נוח לשמים ונוח לבריות

"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים ה'ה בְּדִרְתָּיו" (ו', ט')

התורה חוזרת על שמו של נח פעמיים. בכך מדגישה לנו התורה שנה היה איש צדיק בשני מישורים: גם נח לשמים וגם נח לבריות.

לפעמים לא יכול אדם להיות 'נח לבריות' ללא ויתור על ה'נח לשמים'. לכן אמרה התורה (ו', ח): "ונח מצא חן בעיני ה'—למדנו שהעיקר הוא להיות קודם כל נח לשמים בקיום התורה, חוקיה ומצוותיה, אחר כך יש להיות גם נח לבריות.

זהו שפתח הרמ"א (בשו"ע או"ח סי' א' ע"א) בהלכה: "ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת ה' יתברך". ראשית על האדם לעשות את מה שהקב"ה דורש ממנו. (דברי מרדכי")

הסוף של אנשי החמס - בימים ההם ובזמן הזה

אנשי החמס, שמים מעיד עליהם, לוקחים בכוח את שאינו שלהם. עושים הם היפך תכליתם, היפך ציווי הבורא. כדי לעמוד במעט על עניינם של אנשים אלו, ניזכר בפרשה הקודמת, פרשת בראשית, בה ה' יתברך מצווה אותנו: "ורדו בְּדַגַּת הים ובעוף השמים ובכל חיה הַמְּשֻׁקֵּת על הארץ" (א כח). ציווי שאמור להביא לכל בעלי החיים ברכה. מתי השליטה הזאת מביאה ברכה ומתי לא?

כשהאדם באמת יותר מהבהמה – הוא יכול להנהיג אותה ואת העולם כולו. בוודאי לא כשהוא פחות ממנה. בהמה ממלאת את תפקידה כשהיא אוכלת, שותה וישנה, עובדת אם היא מתבקשת, פרה ורבה. זהו בעצם כל ייעודה. אדם שאינו ממלא את תפקידו, הוא פחות מהבהמה, ועל כן הוא לא צריך להתפלל אם ימצא עצמו במצב שהבהמה רודה בו ושולטת עליו. על כך אמרו חכמינו ז"ל, כי כשאדם לא מתנהג כהונן, אומרים לו: "יתוש קדמד". זכור שהיתוש נברא קודם לך.

דור המבול היו אנשי חמס. וכיוון שהאדם שולט על הבריאה, כל הבהמות הושחתו והושפעו ממנו ובא המבול (ועיני במסילת ישרים, פרק א).

אנשי חמס במחשבה ואנשי חמס במעשה

אנשי חמס מופיעים בשתי הוויות. יש אנשי חמס שניכרים במעשיהם וברשעותם, ועליהם ביקש דוד המלך: "תִּלְצְנֵי ה' מאדם רע מאיש חמסים תִּנְצְרָנִי" (תהילים קמ ב). ויש אנשי חמס שאינם ניכרים כאנשי חמס, הם נראים אנשים רגילים לכל דבר, ואולי אפילו צדיקים, אבל במחשבותיהם ובדעותיהם הם אנשי חמס לכל דבר, ועליהם אומר דוד המלך: "אשר חשבו רעות בְּלִבְ כָל יוֹם גְּגוּרוֹ מלחמות".

איך נדע לזהות מי הם אנשי חמס? איך נדע מי דובר שקר ומי דובר אמת? הרי אנשי חמס – בזיוף ובשקר יסודם. איך נדע להיזהר מהם? אלא שהתהייה הזאת צריכה להיעשות כבקשת תבונה מאת ה' יתברך, ממש כמו שעשה דוד המלך, עליו השלום: "שִׁמְרָנִי ה' מידי רשע מאיש חמסים תִּנְצְרָנִי אשר חשבו לדחות פְּעָמָי". אנחנו לא יכולים לדעת מי הם אנשי החמס המסתירים את עצמם תחת מעטה של קדושה וטהרה, אך אנו סומכים על ה' שהוא יגלה את עינינו, ולכל הפחות שהוא ישמור אותנו מהם.

מלחמות ביניהם

ממשיך דוד המלך ומבקש: "איש לשון בל יכון בארץ, איש חמס רע יצדונו לְמַךְ הַפֹּתִי". אנחנו לא מסתפקים בכך שנישמר מאנשי חמס ומהידעיה מי הם. אנחנו רוצים שלא יהיה להם קיום עוד. שהרע שהם עושים – הוא יצוד אותם ויהיה המכשול שלהם עצמם (רש"י). ולימים, רואים אנו כי ה' ברוב חסדו נענה לבקשה זו: "וּסְסַקְתִּי מִצְרַיִם בְּמִצְרַיִם וּלְחַמּוֹ אִישׁ בְּאִחֵיו וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ, עִיר בְּעִיר, מַמְלָכָה בְּמַמְלָכָה" (ישעיה יט ב). עתידים אנשי חמס אלה לחמוס זה מזה, עד שתהיה ביניהם מלחמת אחים שסופה אבדון וכליה.

אנו סומכים על הקב"ה שגם בימינו יפתח את לבם של אנשי החמס, הן הגלויים שבהם והן הנסתרים, שיילחמו איש באחיו, אף באחיהם שבדעת ובמעשה, ויתקיים בהם המקרא הכתוב "ונלחמו איש באחיו ואיש ברעהו", אמן כן יהי רצון.

"ותמלא הארץ חמס"

לפעמים אתה רואה סכסוך רציני, ובאמת מאחוריו מסתתר סכסוך פועט שכלי לפתור אותו לא תוכל לפתור את הסכסוך הגדול. חכמינו אמרו את זה על הסכסוך של לוט שבחר ללכת לגור בסדום ועמורה, שבאמת העיניים שלו היו על הירושה של אברהם. הוא חשב שאין לו בנים והוא יירשנו. ובגלל העניין הכלכלי הזה נתגלגל הדבר וירד לסדום ועמורה וכמעט שילם על כך בחייו פעמיים.

"(אביהם של ישראל - על התורה")

דיני בישול בשבת

מערכת הסקה מרכזית -

פתיחת ברזי יחידות הסקה [רדיאטור]

א - אסור לפתוח ברזי יחידות הסקה [רדיאטורים] בשבת, בין בזמן שמבער הדוד פועל ובין בזמן שאין מבער הדוד פועל.

הטעם לאסור בזמן שמבער הדוד פועל הוא כיון שפתיחת הברזים גורמת לבישול המים שהיו ביחידת ההסקה ונשלחו אל דוד החימום וגם מאריכה את זמן פעולתו.

הטעם לאסור לפתוח את ברזי ההסקה [רדיאטורים] אפילו בזמן שמבער הדוד אינו פועל הוא, מכיון שפעמים שפתיחת הברזים גורמת להפעלת המבער ולבישול המים שבמערכת, בידיים ממש.

סגירת ברזי יחידות הסקה [רדיאטורים]

ב - מותר לסגור ברזי יחידות הסקה בשבת, רק לצורך גדול ורק כאשר המבער אינו עובד. אך כשהמבער עובד אסור לסגור את ברזי ההסקה אפילו לצורך גדול, משום שסגירת הברז עלולה לגרום לכיבוי של המבער באופן ישיר.

פתיחת ברז מים חמים בשבת

ג - אין לפתוח בשבת את ברז המים החמים (בכניור וכדו'), בין במערכת הפועלת ע"י דוד חשמל או יונקסרס או מערכת הסקה מרכזית וכדו', כיון שע"י פתיחת הברז, המים החמים נכנסים למערכת מים קרים ומתבשלים, ועוד שגורם להפעלת מערכות החימום. אמנם במערכת כזו שניתן להפעיל את ה"יונקרס" באופן שיחמם רק את ההסקות ולא את המים שבברזים והפעיל רק את חימום ההסקות יכול לפתוח את הברז.

ניתקו את החימום

ד - אם ניתקו את מערכת חימום המים, והמים בדוד הם בחום של פחות מ-40 מעלות מותר להשתמש במים אלו בשבת, ובלבד שאין הם מתחממים משום מקור אחר (כגון מדוד שמש וכדו').

(מאמר מרדכי" שבת)

מרן הראשלי"צ הגאון הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

בשבת זו, ג' מר-חשוון חל יום הסתלקותו ה-8 של מרן הראשלי"צ הגאון הרב עובדיה יוסף זצוק"ל.

חכם עובדיה נולד בבגדד בשנת התרפ"א, כבן בכור לאביו ר' יעקב. ומספרים שביום יב' חשוון כשרצו לעשות פדיון הבן לחכם עובדיה כשמלאו לו 30 ימים, נפטר בנו של מרן ה"בן איש חי" חכם יעקב חיים זיע"א וכשחזרו מהלווייתו הלכו לפדיון של חכם עובדיה.

בצעירותו למד ב"פורת יוסף", שם גם למד מרן הראשלי"צ הגאון הרב מרדכי אליהו זצוק"ל, וכאשר כבו האורות בלילה, היו הולכים שניהם יחדיו ללמוד בישיבת "חברון". באותה תקופה למד חכם עובדיה חברותא עם חכם נעים אליהו זצ"ל (אחיו של מו"ר הרב מרדכי אליהו זיע"א) וגמרו ביחד את כל השי"ס 12 פעמים וכן היו יושבים בפתח ביה"כ מוסיוף ובודקים בחינם את התפילין לאנשים.

עובדה מרתקת ולא ידועה, התרחשה בשנת תשס"ה, בשמחה אצל הרב יעקב יוסף זצ"ל, מרן הרב מרדכי אליהו זצוק"ל השתתף גם הוא. באותה שיחה הפציר בו הגר"ע להצטרף לנהגת תנועת ש"ס. "אני רוצה שאתה תנהיג אותה אחרי פטירתו". אמר הרב עובדיה. למרבה הפלא, מרן הרב שהיה צעיר מעמיתו בכמעט עשור, אמר: "לעולם לא נדע מי מאיתנו ילך ראשון". ואכן, למרבה ההפתעה, נפטר הרב כמה שנים לפני עמיתו.

בזמן שדיבר חכם עובדיה בשיעורו בלוויין כנגד אחד משרי הממשלה בתקיפות, ויצאו נגדו ורצו לשופטו, בא הרב אליהו אליו לביתו לחזקו שלא ירא ולא יחת.

כאשר בנו של חכם עובדיה, הרב יעקב זצ"ל חיתן את בנו הזמין גם את מרן הרב אליהו לחתונה ביחד עם הרב עובדיה וכך ישבו ביחד באהבה וברוב חיבה. והיה מי ששמע את הרב עובדיה אומר לרב אליהו באותה הזדמנות "כבודו יודע שאנחנו מעריכים אתכם, שאתם מגדולי הדור". ללמדנו מוסר השכל, שגם אם ישנה מחלוקת וויכוח בהלכה וכו', עדיין צריכה להיות אהבה וכבוד וכמו שכתוב על בית הלל ובית שמאי שלא נמנעו מלישא נשים זה מזה. זכותם תגן עלינו וימליצו טוב בעדינו להחיש פדות נפשנו וגאולתנו בחסד וברחמים.

☎ ☎ ☎ ☎ ☎

להצטרפות לשיעור יומי (שמע)

מתוק מדבש בוואטאפ

שלחו "שיעור יומי" ל:

054 44 77 562

☎ ☎ ☎ ☎ ☎

לקבלת העלון השבועי מתורת מרן זצ"ל,

עלון לילדים היקרים, ועלון באנגלית

במייל: ateretme@gmail.com

או להוריד מהאתר:

www.עטרת-מרדכי.il

רוצים להקדיש יום ולילה של לימוד תורה בבית מדרשנו או חלוקת תלושי מזון לנזקקים ל: ברכה, הצלחה, רפואה שלמה, זיווג הגון או לעילוי נשמת?

פנו ל: בית תורה וחסד - "עטרת מרדכי אליהו" רחוב הרב זכריה מדאר 31 רחובות. ateretme@gmail.com www.עטרת-מרדכי.il

08-9397933 | 054-4477562

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

אברהם נפתלי בן פסיה וברוך, עזיזי בן רקילה, יחיא בן חיים, מרדכי בן ויקטוריה סלים בן חביבה, יעבץ בן זכריה, יעקב סבויני בן מסעודה, אלכסנדר שייע בן רפאל רינה בת עליה, בדרה בת משה, ליוזה בת אסתר, שמחה בת ממו, יקוט בת עישה שודיה יפת בת שוקר חסן, אסתר איתסם בת חפצי, עדנה שרה בת רבקה,